

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

בפני כבוד השופט אביגדור דורות

המבקש: אברהם טאוב
ע"י ב"כ עו"ד חנוך ארליך

נגד

המשיב: פסח (פיליפ) נוסבאום
ע"י ב"כ עו"ד שלמה פולק

פסק דין

1

2

3 לפני בקשה לביטול פסק בוררות שניתן על ידי "בית דין צדק נתיבות חיים" (להלן – "בית הדין")
4 ביום 25.1.2018 אשר בגדרו הוכרעו מספר מחלוקות בנוגע להסכמי הלוואה שנחתמו בין אברהם
5 טאוב (להלן – "טאוב") לבין פסח (פיליפ) נוסבאום (להלן – "נוסבאום").

6 טאוב ביקש לבטל את פסק הבוררות בהתאם להוראות סעיף 24(4) לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968
7 (להלן – "חוק הבוררות"). נוסבאום התנגד לבקשה וביקש לדחותה.

8 ביום 29.10.19 הודיע ב"כ של טאוב כי המבקש הלך לבית עולמו ביום 27.10.19.

9 בית המשפט משתף בצער בני המשפחה וקרובי המנוח, מר אברהם טאוב ז"ל.

10

רקע

11 1. בין נוסבאום וטאוב הייתה קיימת היכרות ארוכת שנים, שניהם אנשי עסקים חסידי חב"ד
12 אשר במשך השנים תרמו כספים לארגון נידות חב"ד אשר בראשו עומד הרב דוד נחשון (להלן –
13 "נחשון").

14

15 2. בשנת 2001 השקיע נוסבאום בחברת "שפע ימים (א.ט.מ) בע"מ" (להלן – "שפע ימים"),
16 אשר הוקמה לשם חיפוש מרבצי אבנים יקרות באדמת ארץ ישראל. נוסבאום השקיע כחצי מיליון
17 דולר בתמורה להקצאת מניות בחברה. טאוב היה ממייסדי החברה ושימש כמנכ"ל ודירקטור בה.

18

19 3. בשנת 2002 הלווה נוסבאום סך 250,000 דולר לחברת "ליבא נכסים בע"מ" (להלן – "ליבא
20 נכסים") שהייתה בשליטת טאוב. השניים הסכימו כי החוב יוחזר בצירוף ריבית של 7% לשנה. טאוב
21 שימש כאחד משלושה ערבים להחזר ההלוואה. נטען כי ההלוואה הייתה אמורה להיפרע לאחר 90

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

- 1 ימים מיום חתימת ההסכם, שעה שארגון ניידות חב"ד היה אמור להחזיר את הלוואת הגמ"ח
2 שניתנה לו מליבא נכסים. מאחר ולא עלה בידי ארגון ניידות חב"ד להחזיר את הלוואת הגמ"ח,
3 ההלוואה שנתן נוסבאום לא נפרעה. בשנים שלאחר מכן קיבל נוסבאום החזר כספי יחיד בעבור
4 ההלוואה על סך 4,500 דולר ותכשיט ששווי 4,375 דולר.
5
- 6 4. ביום 8.3.2006 פנה נוסבאום לטאוב וביקש לערוך הסכם הלוואה חדש עם ליבא נכסים
7 שבו יוגדל אופן חישוב הריבית על ההלוואה שניתנה, כך שתחושב החל מיום חתימת ההסכם החדש
8 באופן שהריבית מצטרפת לקרן (ריבית דריבית). טאוב, אשר שימש כנציג של החברה, נתן הסכמתו
9 לבקשת נוסבאום. טאוב טען, בניגוד לעמדת נוסבאום, כי בנוסף להסכמה לעיל הסכימו השניים על
10 כך שפירעון ההלוואה יתבצע רק ממניות שפע ימים או מהכספים שיגויסו מהנפקת החברה בבורסה.
11 תוספת זו נכתבה על גבי ההסכם שנחתם על ידי שני הצדדים, אך התוספת מופיעה בכתב ידו של
12 טאוב בתחתית הדף ומתחת לשורת החתימות.
13
- 14 5. בשנת 2012 הונפקה שפע ימים בבורסה בתל אביב, השקעתו של המשיב בחברה הוחלפה
15 במניות סחירות.
16
- 17 6. בשנת 2013 בעוד ההלוואה טרם נפרעה, המשיב מכר את מניותיו בחברה חרף התנגדותו
18 של טאוב.
19
- 20 7. בשנת 2014 הגיש נוסבאום כתב תביעה לבין הדין של רבני חב"ד בגדרו ביקש לחייב את
21 טאוב להחזיר את ההלוואה בצירוף הריבית המוסכמת. ביום 19.1.2016 חתמו הצדדים על שטר
22 בורות בו הוסכם כי נוסבאום יבחר בורר אחד, טאוב יבחר בורר אחד, והבוררים הנבחרים ימנו
23 בורר שלישי. עוד הוסכם בין הצדדים כי "הבוררים פטורים מסדרי הדין ומחובת הראיה".
24
- 25 8. טאוב הגיש תביעה נגדית במסגרת הבוררות באשר לנזקים שנגרמו לו כתוצאה מכך
26 שנוסבאום מכר את מניותיו בחברה, בניגוד לעמדתו, באופן שגרם לירידת ערכה של המניה.
27
- 28 9. הרכב הבוררים, בדעת רוב, קבע ביום 25/1/2018 כי על טאוב לשלם את הקרן על סך
29 250,000 דולר בצירוף 200,000 דולר ריביות, ובקיצוץ 8,875 דולר שכבר נפרעו. בנוסף לכך, נקבע כי
30 התוספת להסכם מ-2006 שנעשתה בכתב ידו של טאוב הוספה בלי הסכמתו של נוסבאום. על פי דעת
31 המיעוט, על טאוב להחזיר את סכום הקרן בלבד, שכן הריבית הייתה גבוהה מדי וכן עקב כך שהיתר
32 העסקה היה בבעיה הלכתית.
33
34

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

טענות הצדדים

- 1
- 2 10. טאוב טען כי יש לבטל את פסק הבוררות בהתאם להוראות סעיף 24(4) לחוק הבוררות.
3 לטענתו, לא ניתנה לו הזדמנות נאותה לטעון את טענותיו או להביא ראיותיו כמצוות החוק. לטענתו,
4 אמנם בשטר הבוררות פטרו הצדדים את הרבנים מן הדין המהותי ומסדרי דין אך אין הם יכולים
5 להתעלם מכללי הצדק הטבעי.
6
- 7 11. טאוב טען כי הסירוב להעיד את הרב נחשון מהווה פגם היורד לשורשו של ההליך. לשיטתו,
8 מדובר בעד מרכזי שיכול לשפוך אור על הדברים ועל התנהלותו של נוסבאום לאורך השנים. עוד
9 נטען כי עדותו של נחשון הייתה יכולה ללמד את בית הדין כי נוסבאום בחר לוותר על החוב. טאוב
10 טען כי הבוררים דחו את בקשתו להעיד את הרב נחשון בנימוק שעדותו עלולה לסתור את מסקנתם
11 הקודמת, דבר המפר את חובתם כבוררים ואשר פוגע בכללי הצדק הטבעי.
12
- 13 12. לטענת טאוב, בית הדין דחה את תביעתו שכנגד וזאת מבלי לשמוע את עדיו ותוך התעלמות
14 מטענותיו. לשיטתו, מעיון בפרוטוקול עולה כי בא כוחו התבקש להציג את תביעתו הנגדית "בשתי
15 דקות", זאת ללא שמיעת עדים וראיות מצדו. לכן, בהתאם לסעיף 24(4) לחוק הבוררות, יש לבטל
16 את פסק הבוררות.
17
- 18 13. עוד טען טאוב כי הבוררים קבעו קביעות עובדתיות חמורות ומרחיקות לכת בדבר זיוף
19 הסכם ההלוואה משנת 2006 וזאת מבלי לשמוע עדויות וראיות. טאוב הצביע על פגם נוסף בהליך:
20 לטענתו, כאשר יצא מהחדר בו התנהל דיון הבוררות, המשיכו הבוררים לנהלו בהיעדרו, דבר
21 המהווה לשיטתו פגיעה בוטה בכללי הצדק הטבעי.
22
- 23 14. בתגובה לטענות טאוב, טען נוסבאום כי כל פעולותיו של טאוב היו בכדי להרוויח זמן
24 ולדחות את הקץ. נוסבאום טען שהבוררים נתנו לטאוב את הזכות המלאה לטעון את טענותיו,
25 וטענתו של טאוב לפיה ניתנו לבא כוחו שתי דקות לטעון את טענותיו באשר לתביעה הנגדית היא
26 שקרית. לשיטתו, ניתן ללמוד מהפרוטוקולים כי הבוררים דחקו בצדדים לטעון את טענותיהם בכל
27 הדיונים שהתקיימו.
28
- 29 15. נוסבאום טען כי צדקו הבוררים בהחלטתם לדחות את בקשת טאוב להבאת עדות מומחה
30 באשר לנזק שנגרם למנייה כתוצאה ממכירת המניות על ידו. הבוררים קבעו כי מותר היה לנוסבאום
31 למכור מניותיו, ולכן לא היה צורך במומחה שיעיד על הנזק שעה שהמשיב לא אחראי לו.
32
- 33 16. באשר לטענות שהועלו בעניין עדות הרב נחשון, מעבר לקביעות שהופיעו בפסק הבוררות,
34 טען נוסבאום כי בשום שלב במהלך הדיונים טאוב לא ביקש להעיד את הרב נחשון, ואם חשב

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

1 שעדותו נחוצה, יכול היה להביאו לאחד מהדיונים. לטענתו, הבקשה להעיד את הרב נחשון עלתה
2 רק בשלב הסיכומים השניים ואף אם היו חייבים הבוררים לנהוג לפי כללי הפרוצדורה האזרחית,
3 עדיין לא היו הבוררים חייבים להעיד את הרב נחשון, שכן אף בית המשפט לא ידון בטענות וסעדים
4 שמועלים לראשונה בשלב הסיכומים. עוד טען נוסבאום כי טענתו של טאוב, לפיה הוא ויתר על
5 החזר ההלוואה, היא טענה חדשה שנולדה לראשונה בבקשה לביטול פסק הבוררות מבלי שהוזכרה
6 או הוסברה בסיכומי טאוב שהוגשו לבוררים.

7
8 17. בנוגע לקביעת הבוררים בדבר הוספת התוספת להסכם משנת 2006 טען נוסבאום כי מעיון
9 בפרוטוקולים עולה כי אכן הייתה התדיינות בין הבוררים עם הצדדים, בסוגיה זו.

10
11 18. עוד טען נוסבאום כי אפילו אם הבוררים סטו מהכללים הנדרשים בבוררות, גם אז אין
12 לבטל את פסק הבוררות מכיוון שפסק הבוררות איננו גורם עיוות דין לטאוב והותרתו על כנו יוצרת
13 צדק.

דין והכרעה

14
15
16 19. לאחר שעיינתי בכל כתבי הטענות שהגישו הצדדים, על נספחיהם, ולאחר שמיעת
17 הטענות בדיון שהתקיים בפניי, הגעתי למסקנה שאין מקום לקבל את עתירת טאוב לביטול
18 פסק הבוררות.

19
20 20. תחילה, אציין את חשיבות קיומו של מוסד הבוררות בצד המערכת השיפוטית
21 הרגילה. כך, למשל, נקבע בע"א 4886/00 ראובן גרוס נ' אהרון קיזר (5.8.03) בפסקה 11:

22
23 "הבוררות, כמנגנון הכרעה במחלוקות, פועלת בצד המערכת השיפוטית
24 הרגילה במסגרת מוגדרת של כללים המשלבים תכנים שהם פרי רצון הצדדים,
25 בד בבד עם עקרונות בסיסיים המעוגנים בחקיקה, הנורמים עמם ביקורת
26 שיפוטית על הליכי הבוררות. הפנייה לבוררות כאמצעי לפתרון סכסוכים
27 רצויה מבחינת האינטרס הציבורי ומבחינת האינטרס הפרטי של בעלי-הדין
28 כאחד. מן הצד האחד, הפנייה לבוררות מקלה באופן ניכר את מעמסת בתי-
29 המשפט. מצד אחר, לבעלי-הדין מוצע נתיב חלופי להכרעה במחלוקות
30 המתאפיין ביעילותו, במהירותו ובאפשרות להגיע במסגרתו לתוצאה צודקת
31 בלא כפיפות לכללי סדרי הדין והראיות (ראה דברי יושב-ראש ועדת חוקה,
32 חוק ומשפט בקריאה שנייה ושלישית בכנסת של חוק הבוררות, ד"כ 52
33 (תשכ"ח) 2960, ישיבה מיום 30.7.1968, בעמ' 2961).

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

1 סעיף 24 לחוק הבוררות מונה עילות שבגינן ניתן לבטל פסק בוררות לבקשת בעל דין. ככלל,
2 "מגמת בית המשפט היא לקיים את פסק הבוררות ככל שהדבר ניתן ולצמצם את התערבותו של
3 בית המשפט בהכרעותיו של הבורר...לכן יש להתייחס אל עילות הביטול בצורה דווקנית ביותר, תוך
4 הכרה במגמת בתי המשפט להימנע מהתערבות בפסק הבוררים (סמדר אוטולנגי, בוררות, דין ונוהל
5 (מהדורה רביעית, 2005), עמוד 986 (להלן: "אוטולנגי"). עוד ראו: רע"א 749/10 **אבוחצירא נ' חודדי**
6 (4.8.10) (להלן: "עניין חודדי"). המדיניות השיפוטית שעומדת בבסיס מגמה זו היא הרצון לחזק
7 את מוסד הבוררות ובכדי להגשים את הכלל לפיו אין בית משפט יושב כערכאת ערעור על פסק
8 בוררות (ראו, עניין חודדי, פסקה 9 וההפניות שם; רע"א 7818/11 **בבזדה נ' עיריית גבעת שמואל**
9 (6.10.13); רע"א 1260/94 **בן חיים נ' אבי חן בע"מ**, פ"ד מח(4) 826, 831-2 (1994)).

10

11 סעיף 24(4) לחוק הבוררות קובע כי אחת העילות לביטול פסק בוררות תתקיים אם
12 "לא ניתנה לבעל-דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו". עילת ביטול זו,
13 ככל יתר עילות הביטול שמופיעות בסעיף 24 לחוק הבוררות, פורשה בצמצום רב. ברוח זו,
14 נפסק כי פגיעה בזכות הטיעון של צד לבוררות תצדיק את ביטול פסק הבוררות רק כאשר
15 יהיה מדובר בפגיעה מהותית בכללי הצדק הטבעי ולא בפגיעה פורמאלית בלבד (ראו, רע"א
16 6130/98 **חברה קבלנית לבנין ירושלים תשד"מ בע"מ נ' ר.א.מ. מהנדסים קבלנים בע"מ**
17 (5.1.1999)). למעשה, בית משפט נעתר רק במקרים חריגים לטענת צד לבוררות לפיה לא
18 ניתנה לו הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו וביטל בשל כך פסקי בוררות.
19 עולה מכל האמור, כי לא בנקל יורה בית המשפט על ביטול פסק בוררות בשל הטענה כי לא
20 ניתנה לצד הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו, והכל כדי להגשים את הכלל
21 לפיו עילות הביטול לפי סעיף 24 לחוק אינן פותחות פתח להעלאת טענות ערעוריות על פסק
22 הבוררות (ראו, רע"א 6327/12 **עופר ניב ואח' נ' דן חברה לתחבורה ציבורית בע"מ**, פסקה 21
23 (1.9.2013)).

24

25

מן הכלל אל הפרט

26

27 בענייננו טען טאוב, כאמור, כי לא ניתנה לו אפשרות נאותה לטעון טענותיו בנוגע
28 לתביעתו הנגדית ולזמן עדים מומחים מטעמו שיעידו על הנזק שנגרם לו כתוצאה
29 מהתנהגות נוסבאום. מעיון בפרוטוקול מהדיון השלישי לבוררות, שם ביקש בא כוחו של
30 טאוב לזמן עדים מומחים בעניין הנזק שנגרם לו, ומעיון בפסק הבוררות, עולה כי הבוררים
31 שמעו ושקלו את עמדתו של טאוב והגיעו למסקנה כי עדות המומחים איננה נחוצה וזאת
32 מכיוון שאף אם נגרם הנזק עליו הצביע טאוב, נוסבאום אינו אחראי לו. לכן, לשיטתם,
33 שמיעת עדויות מומחים שיעידו על הנזק איננה רלוונטית. עמדה זו של הבוררים עולה בקנה
34 אחד עם הפסיקה:

35

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

1 "דומה שגם כיום נכון, בשינויים המתאימים, מה שנאמר בשעתו, כי –
2 'כשעדות עד שביקשו להשמעה אינה מטריאלית לעצם הסכסוך שבין
3 הצדדים, אין באי השמעתו משום התנהגות בלתי הולמת של הבוררים',
4 במילים אחרות גם היום לא יהווה הדבר הצדקה לביטול הפסק"
5 (אוטולנגי, עמ' 1034).

6
7 על פי הפסיקה, כאשר מדובר בעדות שהינה בעליל בלתי רלבנטית, רשאי בית המשפט לסרב
8 לבקשה לזימון עד, מכיוון שמדובר בעדות ש"אין בה צורך" (רע"א 9055/07 שירותי
9 בריאות כללית נ' נאצר (22.11.07) פסקה 5; א' שטרוזמן, ספר הבוררות, עמ' 264).

10
11 כאמור לעיל, אפילו אם נפלה בידי הבוררים טעות משפטית, ואין אני קובע זאת, אין זה
12 מתפקידו של בית המשפט להתערב בהחלטת הבוררים, שהרי בית המשפט אינו יושב
13 כערכאת ערעור על פסיקת הבוררים.

14
15 24. עוד טען טאוב כי בית הדין לא אפשר לו, שלא בצדק, להעיד את הרב נחשון
16 שלשיטתו מהווה עד מרכזי בפרשה. אין לקבל טענה זו מכמה טעמים. ראשית, יש לקחת
17 בחשבון את העובדה שטאוב ביקש להעיד את הרב נחשון רק בשלב הסיכומים השניים, כך
18 שקביעת דיון נוסף הייתה פוגעת ביעילות ההליך, וזאת כאשר הדיונים התפרסו על פני
19 תקופה לא קצרה. אכן הבוררים אינם כבולים בדיני הפרוצדורה, אך יש להתחשב באינטרס
20 היעילות הדיונית שלשמו, בין ביתר, צדדים בוחרים להתדיין בפני בוררים.
21 כך למשל, נאמר אצל אוטולנגי, בעמוד 1034:

22
23 "באיזה מידה יהיה עדיין נכון לומר, כי "לבורר יש שיקול דעת מסוים
24 בקשר לכמות ההוכחות שישמע", אם עצם הסירוב להשמעת עד עלול
25 להוות עילת ביטול? השאלה היא של איזון אינטרסים – האינטרס של
26 בעל דין להשמיע את עדיו; האינטרס של בעל דין שכנגד, שהבוררות לא
27 תימשך באופן מלאכותי מעל לנחוץ; והאינטרס של הבורר לעמוד
28 בצפיות שתולים בו ולקדם את יישוב הסכסוך בין בעלי הדין ביעילות
29 ובמהירות הראויה."

30
31 לכן, בהתחשב בעובדה שהמבקש ביקש להאריך את ההתדיינות באופן משמעותי שעה
32 שביקש רק בשלב הסיכומים להעיד עד מטעמו, בעוד יכול היה לבקש זאת באחד
33 משלושת הדיונים שנקבעו בהליך, אני סבור שאין בסירוב הדיונים פגם המצדיק החזרה
34 או ביטול של פסק הבוררות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

1 שנית, בסיכומים שהוגשו מטעם טאוב בהליך שלפניי, נטען לחשיבות עדותו של הרב
2 נחשון לצורך תמיכה בטענת טאוב כי נוסבאום ויתר, כביכול, על החזר ההלוואה.
3 הקושי בעניין זה נעוץ בכך שטענה זו לא נטענה בסיכומים מטעם טאוב, אשר הוגשו
4 לבוררים. הסיבה שהועלתה בסיכומים בפני הבוררים כדי להצדיק את הבאת הרב
5 נחשון לעדות נגעה לטענת נוסבאום בדבר סירובו להמיר את החוב למניות החברה או
6 לנכסי נדל"ן של ליבא נכסים. בפרוטוקולים של ישיבות הבוררות נזכר הרב נחשון רק
7 בהקשר של הנזק שנגרם, כביכול, ממכירת המניות בידי נוסבאום. שלישית, בפסק
8 הבוררות צוין (פסקה 13) כי טאוב דרש להעיד את הרב נחשון ביחס לטענה כי את חוב
9 ההלוואה ניתן לגבות רק ממניות ליבא נכסים או שפע ימים. הבוררים קבעו בפסק כי
10 ברור מהערבויות האישיות על שטר החוב כי נוסבאום לא סמך רק על ליבא נכסים,
11 אלא על הערבות האישית, וכן כי מהמייל מיום 3.10.06 ששלח טאוב לנוסבאום עולה
12 שמעולם לא הייתה הסכמה מצידו של נוסבאום להמיר את החוב למניות שפע ימים.
13 משום כך, נקבע בפסק כי בית הדין לא ראה שום צורך להזמין את הרב נחשון לעדות.
14 בית הדין ציין בפסק כי ניתנה לטאוב מלוא ההזדמנות להציג את עמדתו ובהקשר זה
15 ראוי לציין כי בין הישיבה השנייה לישיבת הבוררות השלישית, חלפו 8 חודשים, מבלי
16 שתקופה זו נוצלה לשם הגשת בקשה לזימונו של הרב נחשון לישיבה השלישית, בה
17 יהיה טאוב מיוצג על ידי עורך דין (בניגוד לשתי הישיבות הקודמות, בהן ייצג את
18 עצמו).

19
20 25. טאוב טען טענה נוספת, המתייחסת לקביעת הבוררים, כי התוספת להסכם
21 ההלוואה משנת 2006 היא מזויפת (פסקה 15 לפסק הבוררות), ללא שמיעת עדים וללא
22 כל ראיה לכך, כאשר טאוב הבהיר כי זוהי תוספת שנעשתה בכתב ידו. נטען כי לא
23 התקיים הליך הוכחות על מנת לדון בטענה כי מדובר בתוספת מוסכמת על שני הצדדים.
24 עוד נטען כי ראוי לנקוט משנה זהירות בטרם מייחסים לעד מעשים פליליים.

25
26 בפסק הבוררות צוין כי על החלק שנוסף להסכם לא חתום נוסבאום אלא רק טאוב,
27 ובהעתק שמחזיק נוסבאום לא מופיע החלק שנוסף להסכם. הבוררים ראו בכך ראיה
28 חזקה, המהווה תשתית עובדתית מספיקה, על מנת לקבוע שהמסמך מזויף ולהכריע
29 בסוגיה. מעבר לכך אציין כי בכל שלושת הדיונים יכול היה טאוב להביא ראיות ועדים
30 שיעידו על נכונות המסמך: "היוזמה להביא ראיות היא של הצדדים ולא של הבורר.
31 כאשר הצדדים אינם עומדים על זכויותיהם להביא ראיות, הרי אין הם יכולים להלין
32 על הבורר בעניין זה" (ראו, ישראל שמעוני, אופק חדש בבוררות - דיני בוררות עם ערכאת
33 ערעור, עמוד 288 (2009)).

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

1 זאת ועוד, הבוררים ציינו בפסק (פסקה 13) כי מהמייל ששלח טאוב לנוסבאום ביום
2 3.10.06 עולה כי מעולם לא הייתה הסכמה של נוסבאום להמיר את החוב למניות שפע
3 ימים וכי באותו מייל הציע טאוב את האופציה הזו לנוסבאום ואין ראייה לכך
4 שנוסבאום קיבל את ההצעה.

5
6 לא זו אף זו. הטענה כי לא נשמעו עדים אינה מדוייקת, שכן בשלושת ישיבות הבוררות
7 נשמעו בעלי הדין וההליך התנהל לפי דין תורה בהליך אינקוויזיטורי שבו הבוררים
8 חוקרים את גרסאות הצדדים (ראו: הפ"ב (י-ם) 12-10-55665 רוט נ' ברפמן (30.6.13)).

9
10 26. עוד טען טאוב כי למרות שיצא מהחדר בו התנהל דיון בין בעלי הדין, הדיון
11 המשיך להתנהל בלעדיו. טאוב לא ציין את הסיבה ליציאתו מהחדר. לטענת נוסבאום,
12 טאוב נענה לבקשת הבוררים לצאת לזמן קצר וזאת בכדי שהבוררים ידונו עמו בדבר
13 פשרה אפשרית. הגעתי למסקנה כי קשה לייחס משקל לטענת טאוב, וזאת מכיוון שהוא
14 נמנע מלפרט מדוע עזב את החדר. מעיון בפרוטוקולים, נראה שאכן ניסו הבוררים
15 לשוחח עם נוסבאום בעניין פשרה אפשרית. לאור העובדה שיציאתו של טאוב הייתה
16 לזמן קצר בלבד, ולאור העובדה שטאוב לא טען שיצא שלא בהסכמה, לא ניתן לקבל
17 את הטענה כי התנהלות הבוררים הייתה פגומה. בסיכומי התשובה מטעם טאוב נטען,
18 כי טענת נוסבאום בדבר נסיונות הבוררים לשכנעו להסכים להצעת פשרה בזמן
19 העדרותו של טאוב מחדר הדיונים, אינה עולה מן הפרוטוקול של דיוני הבוררות וגם
20 אינה מכשירה את הפגם של קיום דיון במעמד צד אחד.

21 בפסיקה נדונו מצבים בהם בורר נפגש עם אחד הצדדים ביחידות, סיטואציה שלא דומה
22 למקרה שבפניי, שבו במהלך ישיבת בוררות יצא אחד הצדדים מחדר הבוררות לזמן
23 קצר ולאחר מכן שב לחדר הדיונים והדיון נמשך במעמד הצדדים כולם. על פי הפסיקה,
24 גם אם הצדדים לא הסכימו מפורשות לכך שהבורר ייפגש עם מי מהם ביחידות, הרי
25 שהצד שנודע לו על כך שבורר נפגש עם הצד האחר ביחידות, חייב לפעול בזמן אמת
26 ובסמוך לאחר שנודע לו על אודות הפגישה ואין לקבל טענה זו שהועלתה לראשונה לפני
27 בית המשפט בגדרה של בקשת ביטול הפסק (רע"א 4211/10 מילניום אלקטריק
28 טי.או.יו. בע"מ נ' תנועת מושבי העובדים בישראל ברית סיוע שיתופית מרכזית בע"מ
29 9.1.11) פסקה 10.

30
31 עוד נפסק, כי במצבים בהם הסמיכו בעלי הדין את הבורר להיפגש ביחידות עם כל אחד
32 מהם, בין במפורש, בין בע"פ ובין מכללא, מתוך שלא מחו על כך לאחר מעשה, בית
33 המשפט לא יקבל את הטענה כי יש בכך מצד הבורר התנהגות בלתי הוגנת (אוטולנגי,
34 עמ' 611). בענייננו, הסכים טאוב לצאת מחדר הדיונים לזמן קצר, במהלכו התקיים
35 דיון מול נוסבאום שלא בנוכחותו. אין ספק שטאוב ידע על כך ושלא מחו בפני הבוררים

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

1 בזמן אמת על דרך פעולה זו. אף אם לא הסכים לכך באופן מפורש, אין ספק שהעדר
2 מחאה לאחר מעשה בפני הבוררים, אינו מאפשר להעלות טענה זו כפגם בהתנהלותם
3 לראשונה במסגרת בקשת הביטול.

4
5 27. בבקשת הביטול טען טאוב כי כבר בתחילת הדיון הראשון התברר כי ההליך
6 נוהל על ידי הבוררים באופן פגום, בכך שנוסבאום יוצג בדיון על ידי טוען רבני ואילו
7 הוא נותר ללא ייצוג. כפי שעולה מתצהירו של נוסבאום ומתצהירו של הטוען הרבני
8 שייצג אותו בבוררות, כבר בישיבת הבוררות הראשונה הוצע לטאוב להיות מיוצג ואף
9 הוצע לו לדחות את הדיון לשם כך. טאוב בחר שלא ליטול ייצוג וגם לישיבת הבוררות
10 השנייה הגיע ללא מייצג. לישיבת הבוררות השלישית הגיע טאוב כשהוא מיוצג על ידי
11 עו"ד דרוקמן. לאור האמור, אין מקום לקבל את טענתו של טאוב בדבר ניהול הליך
12 פגום ואם החליט לייצג את עצמו בישיבות הבוררות הראשונות, אין לו אלא להלין על
13 עצמו.

14
15 28. לסיום אוסיף ואציין כי אפילו היה עולה בידי טאוב לבסס עילת ביטול לגבי
16 מה שעל הפרק, לא היה מקום לביטול פסק הבוררות. זאת מכח סעיף 26(א) לחוק,
17 הקובע כי "בית המשפט רשאי לדחות בקשת ביטול על אף קיומה של אחת העילות
18 האמורות בסעיף 24, אם היה סבור שלא נגרם עיוות דין". בקשר להוראת החוק
19 האמורה יש לזכור כי "למרות הביטוי 'רשאי' בסעיף 26(א) לחוק, פירשו בתי המשפט
20 את הסעיף כמטיל עליהם חובה לבדוק, בטרם יחליטו על ביטול הפסק, אם אכן נגרם
21 עיוות דין. לא נגרם עיוות דין – לא יבטל בית המשפט את הפסק" (אוטולנגי, עמ' 1165)
22 יש לתת את הדעת אף לכך שסעיף 26(א) הנ"ל מתייחס אפילו למקרים שבהם אין
23 לבורר סמכות, "שגם אם הבורר פעל ללא סמכות – עדיין אפשר לאשר את הפסק, אם
24 יימצא לאור מכלול הנסיבות, שלא נגרם עיוות דין לאף אחד מהצדדים" (שם, עמ'
25 1168). במקרה דנן נראה כי לא נגרם עיוות דין, שכן הבוררים ניתחו את מה שעמד על
26 הפרק והגיעו למסקנות שאין מקום להתערב בהן. בסופו של יום, חייבו הבוררים כולם
27 את טאוב בהחזר הלוואה שלא הייתה שנויה במחלוקת, וההבדל בין דעת הרוב לדעת
28 המיעוט נגע לחיוב הריבית שהתווסף על קרן הלוואה. ביחס לחילוקי הדיעות
29 ההלכתיים הנוגעים לגובה הריבית לא הועלתה עילת ביטול ואין מקום כי בית משפט
30 זה יתערב. כאמור, טאוב לא ביסס במקרה דנן עילת ביטול, אך אפילו היה עולה בידו
31 לבסס עילה זו, לא היה מקום לביטול הפסק לאור סעיף 26(א) לחוק.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הפ"ב 18-03-20947 אברהם נ' נוסבאום

סוף דבר

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

29. לאור כל האמור לעיל, הבקשה לביטול הפסק נדחית. בהתאם לסעיף 28 לחוק הבוררות, ניתן אישור לפסק הבוררות מיום 25.1.18 שניתן על ידי הרבנים נסים בן שמעון (אב"ד), חיים יהודה רבינוביץ ויהונתן דוד הול.

30. טאוב ישלם לנוסבאום הוצאות ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 15,000 ₪, וזאת תוך 30 ימים מהיום. לאחר מועד זה ישא החיוב בהוצאות הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

המזכירות תשלח את העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ג טבת תש"פ, 20 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.

אביגדור דורות, שופט

16